

Hold hesten frisk

Hold hesten frisk

Det er umulig å unngå enhver form for sykdom eller skade som kan ramme hesten. Men ved å være påpasselig kan mange sykdommer unngås. Daglig stell og pleie, riktig fôring og allsidig trening er grunnleggende for et godt hestehold.

Hesten må dessuten bli skodd, behandlet mot innvollsorm og vaksinert og få munn og tenner kontrollert med jevne mellomrom. Hvis du mistenker at noe er galt, er det nyttig å måle hestens temperatur og puls. Daglig visitasjon av hesten og oppmerksomhet mot hvordan hesten har det, gjør det lettere å oppdage forandringer og avvik før det får utviklet seg for langt.

Temperatur

Kroppstemperaturen ligger normalt mellom 37,2 og 38,2 grader på en voksen hest i ro. Dersom det er mistanke om smittsom sykdom på stallen, bør du ta temperaturen daglig under mest mulig like forhold og til samme tid, helst om morgenen for å oppdage tidlige tegn på sykdom.

Du bør trene på å måle temperaturen på hesten din mens den er frisk. Du tar temperaturen i hestens endetarm med et termometer, som du får kjøpe på apoteket.

Når du skal ta temperaturen på hesten, skal du for sikkerhets skyld stå ved siden av bakparten. Løft på halen og før termometeret forsiktig inn i hestens endetarm. For at termometeret skal gli lettere inn, bør du smøre tuppen med vaselin. Hold i termometeret så det ikke faller ut, og fest det gjerne i en snor som du kan holde det i. Det er ingen fare for at termometeret skal forsvinne inn i hesten. Hvis hesten synes det er ubehagelig med et termometer i endetarmen, tar du det rolig og prater med og roser hesten, slik at det blir en minst mulig ubehagelig opplevelse for den.

Åndedrett

En hest i ro trekker pusten omtrent 8-16 ganger i minuttet. Åndedrettet kan være vanskelig å se – hold nøye øye med hestens flanke. Man kan dobbeltsjekke ved å holde hånden foran hestens nesebor.

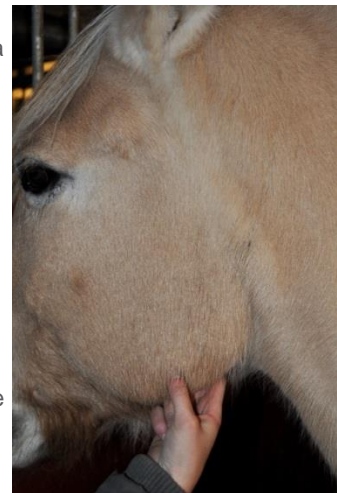
Puls

Pulsen viser hvordan hjertet pumper. Du kan kjenne pulsen ved å holde to fingre lett mot et blodkar under kinnbenet ved gasjen eller ved koden.

Hjertet slår omtrent 28-40 slag i minuttet når hesten er i ro, men ved arbeid, anstrengelser eller opphisselse øker pulsen. Maks-puls er opptil ca 240 slag pr minutt.

Slimhinner

Slimhinnene skal ha en svakt lakserosa farge. Hvis hesten er syk kan slimhinnene bli betydelig lysere, og mer gulaktige i tonen. Hvis du trykker hardt med tommelen mot hestens tannkjøtt i ca 10 sekunder, skal det hvite "fingeravtrykket" få igjen sin opprinnelige farge straks du tar vekk fingeren hvis hesten er frisk.

Viktige ord du må kjenne

Infeksjon og betennelse er vanlige ord som brukes når vi snakker om sykdommer. De hører gjerne sammen, men beskriver likevel to forskjellige tilstander.

- **Infeksjon** – betyr at kroppen utsettes for et skadelig angrep fra bakterier, virus eller sopp. Infeksjonen kan angå hele eller bare en del av kroppen.
- **Betennelse** – En betennelse kan utvikles både med og uten en infeksjon. Typiske symptomer er hevelse, rødhet, smerte og varme. Ved infeksjon kan det bli verk, og hesten kan få feber.
- **Bakterier** – mikroskopiske encellede organismer. Samme bakterie kan gi ulike symptomer. Bakterier kan bekjempes med antibiotika.
- **Virus** – ørsmå partikler som er avhengig av levende celler for å formere seg. Infeksjon kan ikke bekjempes med antibiotika, og virus er ofte årsak til forkjølelse og influensa.
- **Sopp** – ringorm er en hudsykdom som skyldes en soppinfeksjon.

Hentet fra <http://www.rytter.no/Hestensvelferd/Kunnskapsbibliotek/Holdhestenfrisk.aspx>

